

Czech A – literature

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět *Czech literature A* je zařazen do studií ve 3. a 4. ročníku. Je součástí studijního programu *Inspirace a poznání v souvislostech*. Tento předmět spojuje dohromady předměty *Česká literatura* a *Světová literatura*, jež jsou studovány v 1. a 2. ročníku studia výše zmíněného oboru. **Tento předmět je žákům nabízen na dvou úrovních s různou hodinovou dotací – standard level (SL) s dotací 150 hodin za 2 roky a higher level (HL) s dotací 240 hodin za 2 roky.** Tento předmět je zařazen do vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace* a podoblasti *LITERÁRNÍ KOMUNIKACE*. Hlavním cílem tohoto předmětu je naučit žáky oceňovat literaturu jako takovou, ale také pohlížet na umělecké texty z pohledu literární kritiky a následně je analyzovat.

V předmětu *Czech literature A* se studenti budou učit o různých manifestacích literatury jako důležité formy psaní. Během dvouletého studia předmětu *Czech literature A* se žáci seznámí s různými autory napříč časem, prostorem a literárními směry. Žáci si budou muset zvolit 13 děl, která budou muset nastudovat podrobněji. Výběr děl bude dán podle předem daných kritérií. V průběhu dvou si žáci vytvoří a osvojí schopnost detailní analýzy literárního textu a znalosti technik literární kritiky. Zároveň budou žáci hodnotit díla z vlastního pohledu, ale také z pohledů jiných. Následně budou tyto hodnocení porovnávat a diskutovat o nich. V neposlední řadě se žáci také seznámí s dopady, které mají překlady na literární díla, a to zejména z kulturního hlediska.

V předmětu *Czech A – literature* jsou realizována následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova
- Osobnostní a sociální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k utváření pozitivního přístupu k literatuře (nejen světové) a motivuje je k vlastnímu rozvoji jejich čtenářské gramotnosti,
- vede žáky k tomu, aby si dokázali v domácí přípravě danou látku sami nastudovat/seznámit se s uměleckým textem a připravit se tak, aby byli schopni o něm v hodinách diskutovat,
- směřuje žáky k práci s různými zdroji (tištěnými i internetovými; českými i anglickými), které jim mohou ve studiu literatury pomoci,
- pomáhá žákům naučit se pracovat s literární kritikou jako nástrojem při hodnocení literárního díla.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby kriticky interpretovali získané poznatky, podpořili je argumenty a důkazy, a aby formulovali závěry
- vede žáky, aby dokázali problém rozpoznat, ale také aby s ním dokázali pracovat a zvládl si adekvátně a efektivně rozložit čas pro řešení daného problému,
- vede žáky k tomu, že při práci s uměleckým textem vytváří hypotézy, které obhajuje a dokládá na konkrétní části textu nebo za pomoci svých znalostí z jiných oblastí,
- představí žákům různé metody řešení problémů,
- vede žáky k tomu, aby dokázali pohlížet na literární text z různých úhlů pohledu,
- směřuje žáky k tomu, aby při řešení problému pracovali s různými zdroji (tištěnými i elektronickými), a aby dokázal zhodnotit důvěryhodnost daného zdroje.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vytváří pro žáky dostatek prostoru pro vzájemnou komunikaci a interakci,
- umožňuje žákům vyjadřovat vlastní názory na daný literární text a diskutovat o jeho přínosu a významu v rámci literární historie,
- pomáhá žákům uvědomit si různé způsoby komunikace (verbální/neverbální) a komunikační strategie a nabádá je k jejich efektivnímu používání,
- nabízí žákům prostor pro využití různých komunikačních kanálů za účelem vyjádření vlastního postoje a vlastních názorů k danému tématu,
- požaduje po žácích prezentaci na předem dané téma, ve které prokáží komunikační dovednosti a strategie před publikem
- vede žáky k uvědomění si rozdílu mezi spisovným a nespisovným jazykem a významu použití spisovného jazyka při ústním projevu,

Czech A – literature

- seznamuje žáky s odbornými literárně–vědními termíny a jejich opakováním zajišťuje jejich osvojení,
- představuje žákům různé typy textů (komunikačních prostředků) a směřuje žáky k tomu, aby je dokázali rozpoznat.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k utváření vlastních názorů ohledně textů a autorů a směřuje je k odolávání tlaků vytvářených společností a médií
- směřuje žáky ke stanovení vlastních cílů při práci,
- vytváří pro žáky prostor, ve kterém provádějí sebereflexi nad vlastní prací a vlastními názory a postoji,
- seznamuje žáky s nejrůznějšími literárními texty, po jejichž přečtení si žáci budou schopni uvědomit sociální role postav a způsob života daných lidí v dané době,
- pomáhá žákům vytvářet si pozitivní názor na kulturní dědictví, které je obsaženo v literárních textech světové literatury a schopnost ocenit dané texty a přínos literatury jako takové pro společnost.

Kompetence občanské

Učitel:

- vede je k respektování hodnot uměleckých děl světové literatury,
- vytváří pozitivní vztah žáků k literatuře jako takové,
- rozvíjí u žáků motivaci pro celoživotní pozitivní vztah k literárním památkám a literatuře obecně,
- směřuje žáky k utváření vlastních názorů a postojů na základě vlastní četby a následného rozboru děl,
- pomáhá žákům docílit uvědomění si událostí, vývoje a rozdílností veřejného života v různých historických obdobích na základě přečtené a prostudované literatury,
- pomáhá žákům rozšířit své znalosti a chápání odlišných kultur a odlišných duchovních hodnot na základě četby,
- vede žáky k tomu, aby respektovali ostatní kultury a náboženství, ale zároveň i postoje a hodnoty ostatních lidí při společných rozborech textů.

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- pomáhá žákům vytvořit si proaktivní přístup k práci a rozvíjet iniciativu a tvořivost,
- iniciuje u žáků inovaci a vlastní nápady a názory,
- vede žáky k uvědomění si významu znalostí a využití kultivovaného jazykového projevu v budoucím životě,
- rozvíjí u žáků schopnost kritického zhodnocení práce vlastní, ale i práce ostatních žáků,
- seznamuje žáky s různými zdroji, které mohou při práci s texty využívat a podporuje jejich motivaci k jejich užívání,
- dbá na to, aby dokázali při práci se zdroje zhodnotit kvalitu daného zdroje.

Czech A – literatura

vzdělávací oblast	očekávaný výstup podle RVP	školní výstup ŠVP	učivo
Český jazyk a literatura – LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	Objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí.	Vytváří si celoživotní vztah literatuře. Získává požitek ze čtení. Rozvíjí a prohlubuje vnímavost k formální a estetické kvalitě textů. Oceňuje jejich přínos a vnímá jejich odlišné interpretace. Popíše rozdíly fiktivního světa a světa reálného.	Podstata literatury, estetická funkce uměleckého jazyka a textuality. Práce s různými zdroji.
	Na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu.	Vyhledává v literárním díle/textu básnické prostředky, specifické znaky díla a interpretuje je. Diskutuje o jejich významu a estetické funkci v daném díle.	
	Tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje.	Pracuje s různými zdroji za účelem rozšíření znalostí o daném autorovi, díle, uměleckém směru, či jiné problematice.	
		Vyhledává různé zdroje, ze kterých lze čerpat nové poznatky a informace. Dokáže zhodnotit jejich kvalitu, odbornost a relevanci.	
	Vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení.	Zkoumá literární díla a texty od různých autorů z různých zemí, různých časových obdobích a literárních proudů.	Studium různých literárních děl a textů napříč časem, prostorem a literárními směry se zaměřením na jejich funkci. Interpretace a zpracování uměleckých textů a jejich hodnocení – divadlo, hudba, film, rádio.
	Rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vyprávěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře.	Dokáže charakterizovat a zařadit daného spisovatele nebo dílo. Uvede jejich význam a přínos. Charakterizuje autora i dílo.	
	Samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl.	Seznámí se s interpretacemi literárních textů (hudební, divadelní, filmové), zhodnotí jejich kvalitu. Diskutuje a porovnává předlohu a její zpracování.	
	Rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu.	Orientuje se v textu a rozpozná vyprávěcí způsoby, které jsou v textu použité. Rozlišuje různé vyprávěcí postupy u různých autorů a děl.	
	Při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech.	Vytváří a rozvíjí dovednosti v oblastech poslechu, mluvení, psaní, prezentování a vystupování při práci s uměleckými texty. Rozeznává různé typy literární kritiky. Dokáže je charakterizovat a správně použít při analýze uměleckého textu.	
	Postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu.	Vytváří a rozvíjí své dovednosti při interpretaci studovaného textu, jeho analýze a dokáže jej zhodnotit.	Literární kritika – druhy, účel, význam. Práce s literární kritikou při analýze literárních děl.
	Identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře.	Porozumí vztahům mezi texty a pohledům na text z různých perspektiv. Dokáže propojit texty s místními, ale i globálními problémy.	Studium vztahů mezi čtenáři, spisovateli a texty. Vztah mezi literaturou a světem. Vliv překladu literárního díla, a to zejména kulturní.
	Získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních	Interpretuje odraz doby a kultury v daném uměleckém textu.	

Czech A - literature

	činnostech rozvíjejících jeho individuální styl.	Porozumí vztahům mezi studiem literatury a jazyka, ale dokáže vyhledat i propojení s jinými oblastmi. Nacvičuje vyjadřování vlastních názorů a znalostí o propojení mezi literaturou a jinou oblastí v projevu mluveném i psaném.	
--	--	---	--